

METODY SYNTEZY ZWIĄZKÓW 1,2,4-TRIAZOLU STOSOWANYCH W ROLNICTWIE

Maria Kamińska

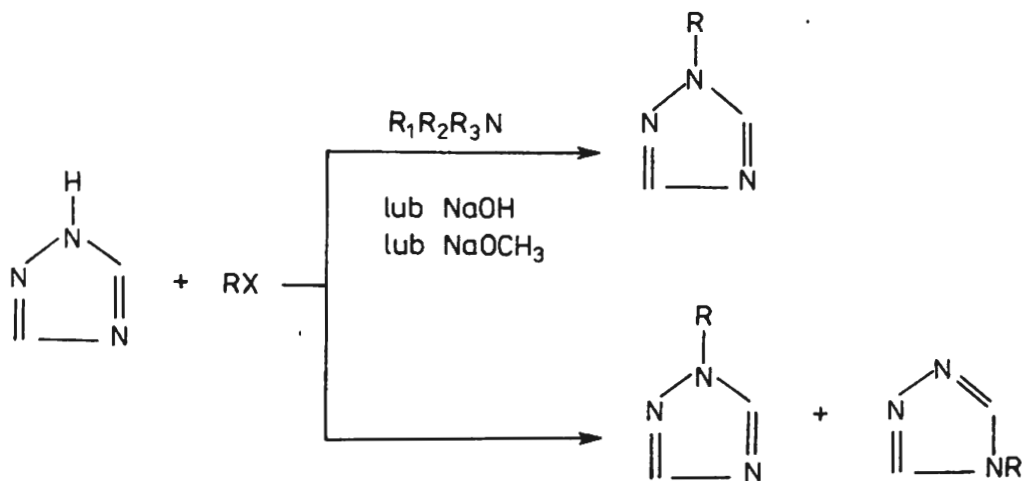
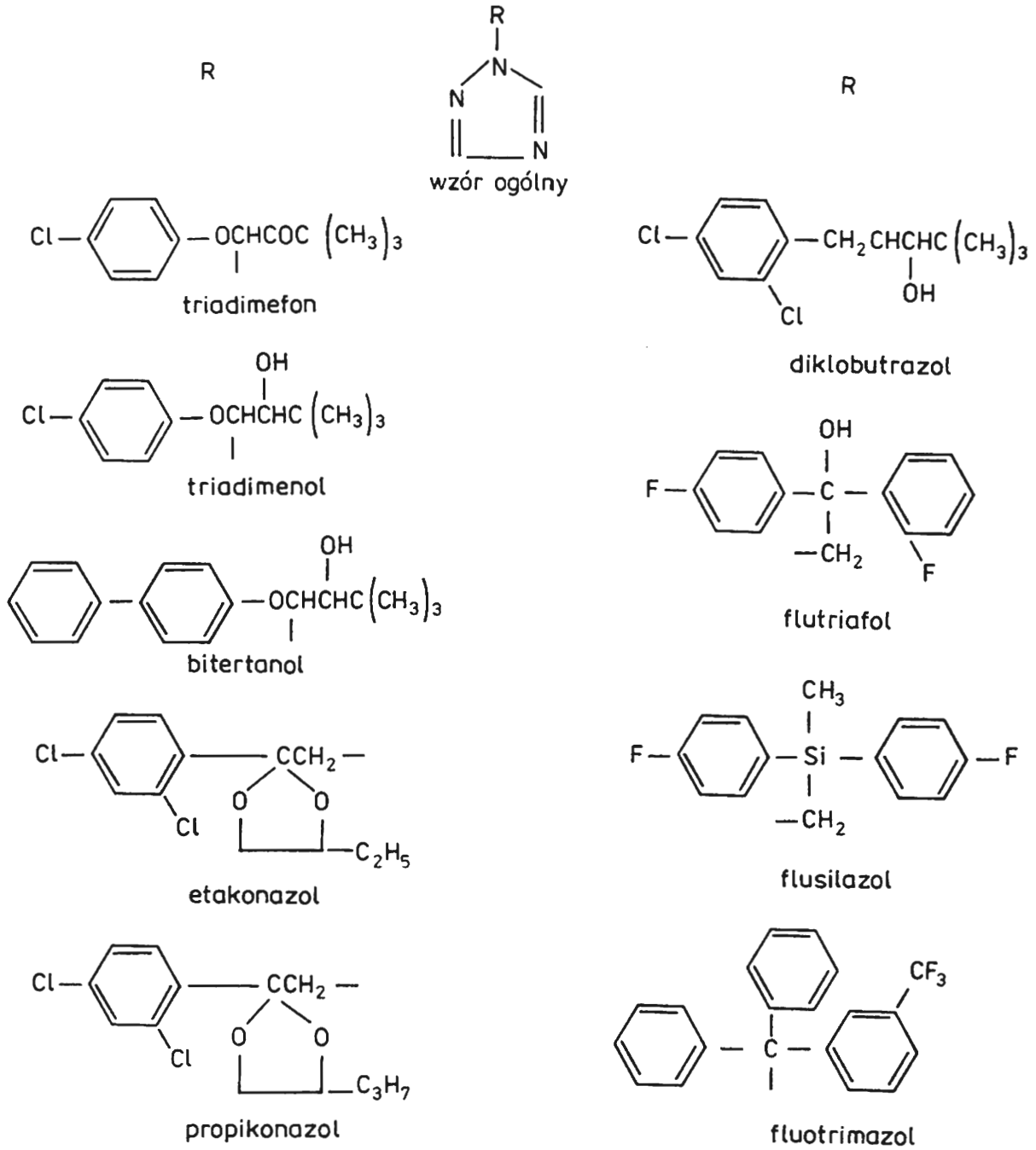
Instytut Chemii Podstawowej, Politechnika Szczecińska

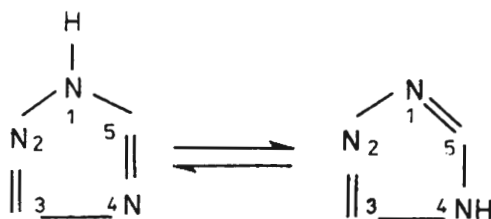
Spośród związków z układem 1,2,4-triazolu do najbardziej przydatnych w rolnictwie z uwagi na ich sposób i zakres działania można zaliczyć: triadimefon, triadimenol, bitertanol, etakonazol, propikonazol, diklobutrazol, flutriafol, flusilazol i fluotrimazol.

Pod względem budowy wszystkie wymienione połączenia są monopodstawionymi związkami 1H-1,2,4-triazolu, a podstawniki znajdują się tylko w pozycji 1 pierścienia heterocyklicznego. Fakt, że omawiane związki różnią się między sobą jedynie budową podstawnika na N-1, znalazł swój wyraz w jednakowym ogólnym schemacie otrzymywania każdego z tych połączeń. Polega on na reakcji 1,2,4-triazolu ze związkami RX, gdzie R oznacza podstawnik o takiej samej budowie jak podstawnik w syntetyzowanym produkcie, bądź podstawnik, z którego po wprowadzeniu na pierścień 1,2,4-triazolu, uzyskuje się pożądaný produkt drogą przemian chemicznych, natomiast X oznacza chlorowec, najczęściej brom.

Syntezę 1-podstawionych 1,2,4-triazoli można przeprowadzić w kilku wariantach, a mianowicie: w reakcji 1,2,4-triazolu z RX w obojętnym polarnym rozpuszczalniku, którym najczęściej jest acetonitryl, lub w reakcji 1,2,4-triazolu z RX, w obecności III-rzędowych amin jako akceptorów kwasów, lub też w reakcji soli sodowych bądź potasowych 1,2,4-triazolu z RX. Sole 1,2,4-triazolu z metalami alkalicznymi można otrzymać działając na 1,2,4-triazol takimi czynnikami jak wodoroki, alkohole lub alkoholowe roztwory wodorotlenków tych metali.

Produktami reakcji alkilowania 1,2,4-triazolu, oprócz oczekiwanych związków podstawionych w pozycji 1, mogą być również izomery podstawione w pozycji 4. Możliwość dwukierunkowego przebiegu reakcji alkilowania 1,2,4-triazolu jest rezultatem tautomerii. 1,2,4-triazol można przedstawić za pomocą dwóch struktur tautome-

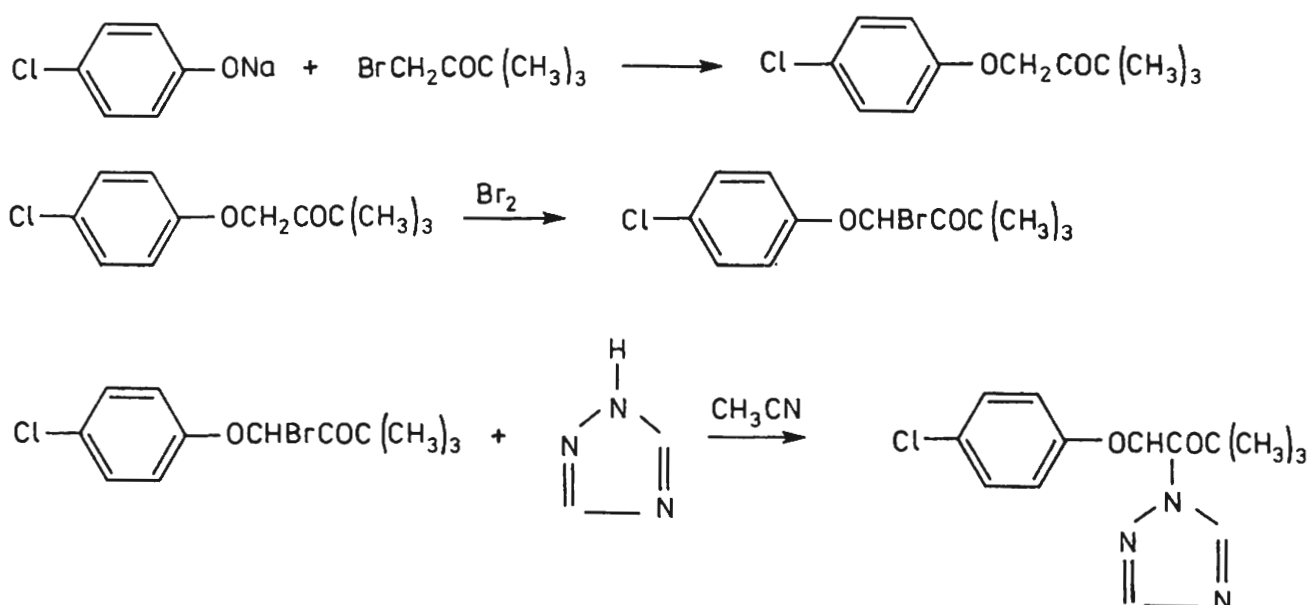

rycznych. Od pierwszej struktury wywodzą się izomery z podstawnikami w położeniu 1, od drugiej natomiast izomery z podstawnikami w położeniu 4. Stwierdzono, że w przeważającej ilości syntez, w których prowadzono reakcję alkirowania 1,2,4-triazolu w obecności akceptorów kwasów, bądź stosowano do reakcji sole 1,2,4-triazolu, otrzymywano 1-podstawione izomery. Natomiast w tych nielicznych przypadkach, w których powstawała mieszanina obu izomerów, izomer 1-podstawiony tworzył się w zdecydowanie większej ilości.

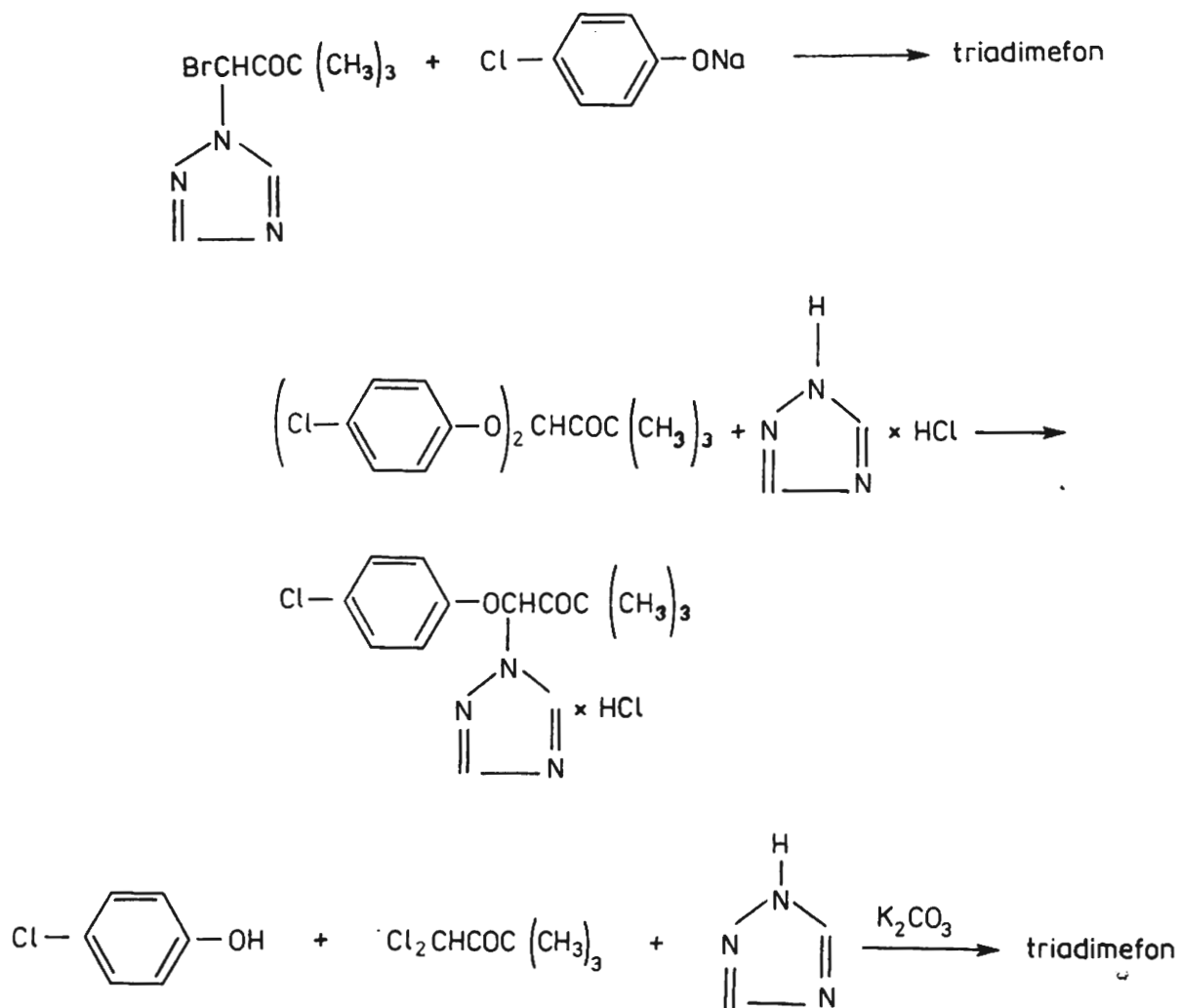
TRIADIMEFON

Po raz pierwszy triadimefon czyli 1-(4-chlorofenoksy)-3,3-dimetylo-1-(1H-1,2,4-triazol-1-ilo)-butan-2-on otrzymano w następującym ciągu syntez (pat. 1, 2): w reakcji 1-bromo-3,3-dimetylobutan-2-onu z 4-chlorofenolanem sodu, otrzymanym z 4-chlorofenolu i etanolu sodu uzyskano 1-(4-chlorofenoksy)-3,3-dimetylobutan-2-on, który następnie bromowano do 1-bromo-1-(4-chlorofenoksy)-3,3-dimetylobutan-2-onu. W dalszej kolejności uzyskanym bromoketonem alkirowano 1,2,4-triazol. Reakcję prowadzono we wrzącym acetonitrylu. W kilku następnych pracach triadimefon otrzymano w takim samym ciągu syntez z tym, że wprowadzano pewne modyfikacje w sposobie syntezy 1-(4-chlorofenoksy)-3,3-dimetylobutan-2-onu. Związek ten otrzymywano z 4-chlorofenolu i 1-chloro- lub 1-bromo-3,3-dimetylo-

butan-2-onu we wrzącym acetonie w obecności jodku sodu (pat. 3) lub w obecności węglanu potasu (pat. 4) lub też w obecności mieszaniny jodku sodu i węglanu potasu (pat. 5).

Syntezę triadimefonu z tych samych substratów co w metodach przedstawionych powyżej, ale poprzez inne produkty pośrednie, a mianowicie: w reakcji 1,2,4-triazolu z 2-bromo-3,3-dimetylobutan-2-onem otrzymano 1H-(1,2,4-triazol-1-ilo)-3,3-dimetylobutan-2-on, który bromowano do odpowiedniego α -bromoketonu, opisano w pa-

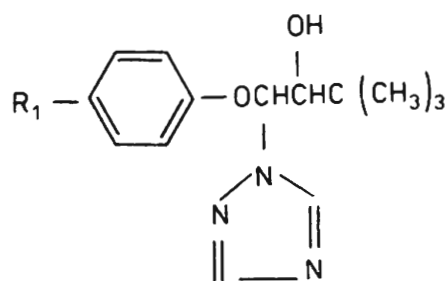

tencie 6. Działając na uzyskany α -bromoketon 4-chlorofenolanem sodu otrzymano triadimefon. Natomiast w patencie 2 przedstawiono syntezę chlorowodoru triadimefonu. Otrzymano go z 1,1-di-(4-chlorofenoksy)-3,3-dimetylobutan-2-onu i chlorowodoru 1,2,4-triazolu.

Oryginalny jednoetapowy sposób syntezy omawianego związku przedstawiono w patencie 7. Związek ten uzyskano w reakcji 4-chlorofenolu z 1,2,4-triazolem i 1,1-dichloro-3,3-dimetylobutan-2-onem. Reakcję prowadzono w metyloizobutyloketonie w obecności węglanu potasu.

TRIADIMENOL I BITERTANOL

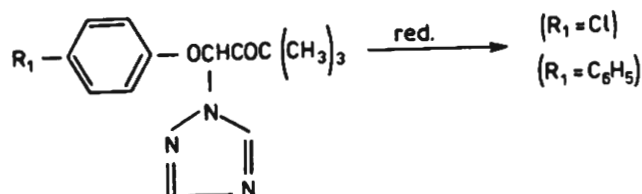
Z uwagi na bardzo zbliżoną budowę obydwu związków można przedstawić wzorem, w którym R_1 oznacza chlor w przypadku triadimenolu, czyli 1-(4-chlorofenoksy)-3,3-dimetylo-1-(1H-1,2,4-triazol-1-ilo)-butan-2-olu, bądź R_1 oznacza fenyl w przypadku bitertanolu czyli 1-(1,1-bifenyl-4-yloksy)-3,3-dimetylo-1-(1H-1,2,4-triazol-1-ilo)-butan-2-olu.

Przedstawione w patentach sposoby wytwarzania któregośkolwiek z tych połączeń są równocześnie zastrzeżone i dla drugiego.

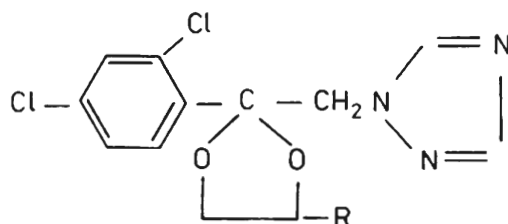
Wszystkie przeprowadzone dotychczas metody syntezy triadimenolu i bitertanolu polegają na reakcji redukcji odpowiednich triazoliloketonów, a różnią się między sobą rodzajem czynników redukujących i warunkami w jakich prowadzony jest proces redukcji. Oczywiście triadimenol uzyskuje się przez redukcję triadimefonu. Najczęściej jako czynnik redukujący stosowano borowodorek sodu w metanolu (pat. 8,9).

Redukcję triadimefonu w układzie dwufazowym, stosując jako czynnik redukujący borowodorek sodu w mieszaninie z 1% wodnym roztworem wodorotlenku sodu i toluenem opisano w patencie 10. Jeszcze innym czynnikiem redukującym, który zastosowano do syntezy triadimenolu i bitertanolu było połączenie uzyskane z kwasu mrówkowego i trietyloaminy zmieszanych w stosunku 5:2 (pat. 11). Natomiast stosując jako czynnik redukujący tri-(2-propanolan) glinu w 2-propanolu przeprowadzono redukcję stereoselektywną (pat. 12). W wyniku reakcji przeprowadzonej pod ciśnieniem 4-5 barów uzyskano produkt, który zawierał 85,0% enancjomerów treo określanych jako Forma A i 11,5% enancjomerów erytro (Forma B) w przypadku triadimenolu, bądź 73,2% Formy A i 19,8% Formy B w przypadku bitertanolu.

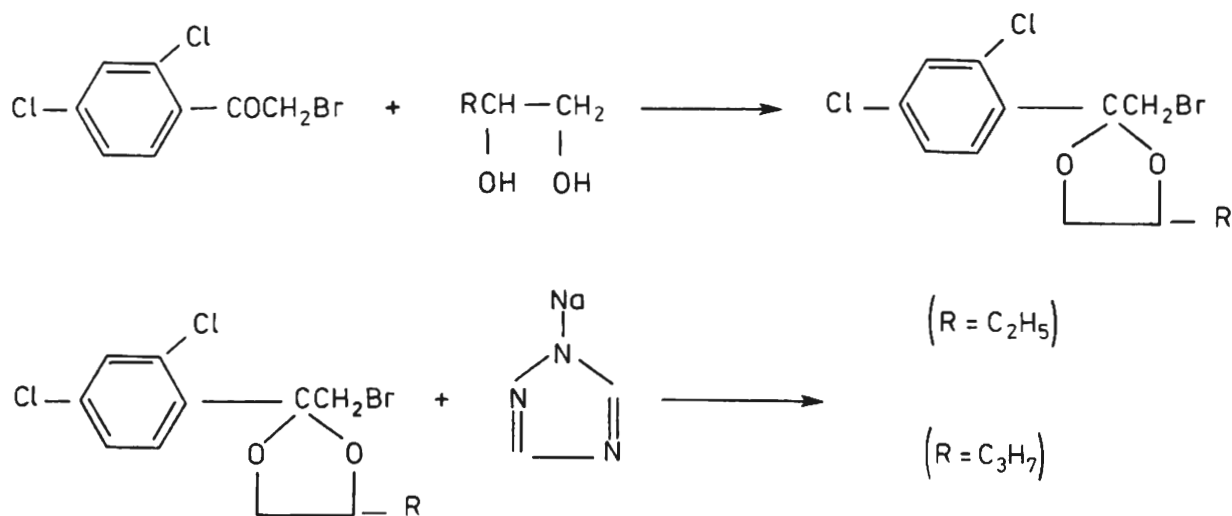

ETAKONAZOL I PROPIKONAZOL

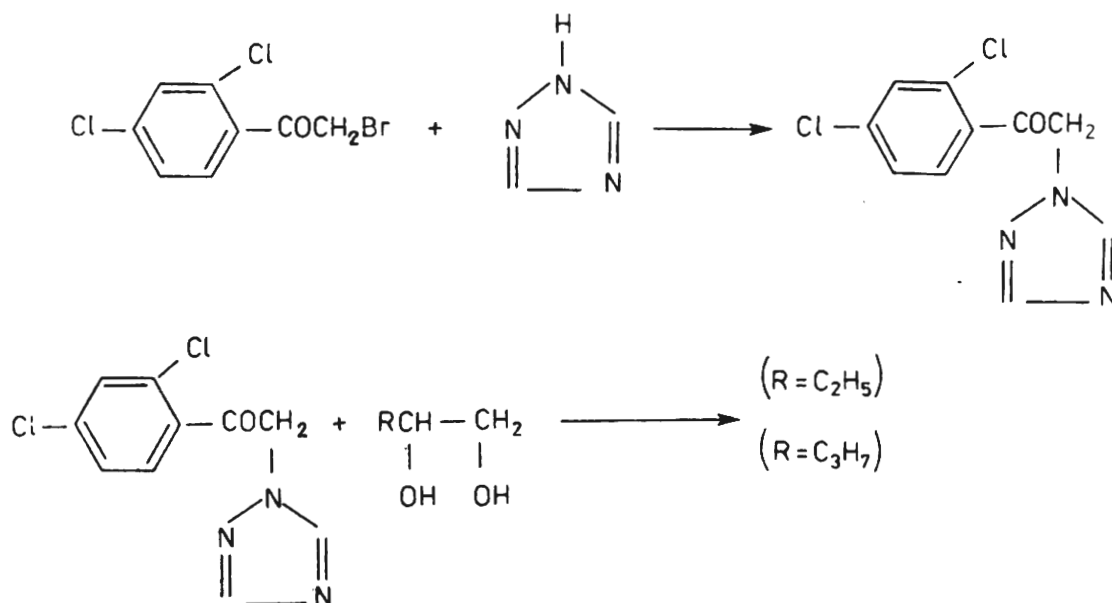
Związki tytułowe, będące cyklicznymi ketalami 1-(2,4-dichlorofenylo)-2-(1H-1,2,4-triazol-1-ilo)-etanonu przedstawiono za pomocą wzoru, w którym R_1 oznacza grupę etylową w przypadku etakonazolu, czyli 1-[2-(2,4-dichlorofenylo)-4-etylo-1,3-dioksolan-2-ylometylo]-1H-1,2,4-triazolu, bądź R_1 oznacza grupę propylową w przypadku propikonazolu czyli 1-[2-(2,4-dichlorofenylo)-4-propylo-1,3-dioksolan-2-ylometylo]-1H-1,2,4-triazolu.

Po raz pierwszy syntezę tych połączeń przedstawiono w roku 1976 (pat. 13). Działając na 2-bromo-1-(2,4-dichlorofenylo)-etanon 1,2-butanodiolem bądź 1,2-pentanodiolem w obecności kwasu p-toluenosulfonowego, z jednoczesnym odprowadzeniem wody za pomocą azeotropu z toluenem, uzyskano odpowiednie ketale bromku 2,4-dichlorofenacylu, z których w reakcji z solą sodową 1,2,4-triazolu we wrzącym DMF uzyskano tytułowe związki (pat. 14) [1].

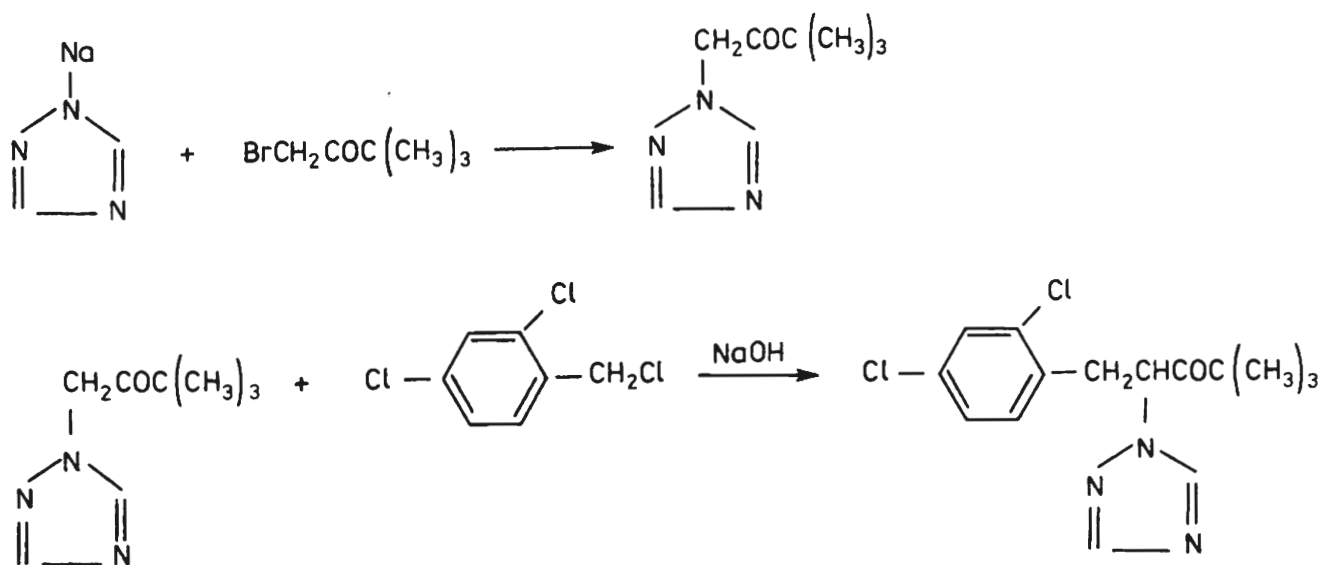

Inny sposób syntezy etakonazolu i propikonazolu przedstawiono w patencie 15. W pierwszym etapie tej syntezy otrzymano 1-(2,4-dichlorofenylo)-2-(1H-1,2,4-triazol-1-ilo)-etanon w reakcji 1,2,4-triazolu z bromkiem 2,4-dichlorofenacylu. Reakcję prowadzono w układzie dwufazowym, w wodzie i dichlorometanie, w obecności węgla potasu i katalizatora przenoszenia faz. Następnie uzyskany triazoliloketon poddawano ketalizacji odpowiednim 1,2-diolem, w obecności kwasu p-toluenosulfonowego jako katalizatora, z azeotropowym odprowadzeniem wody.

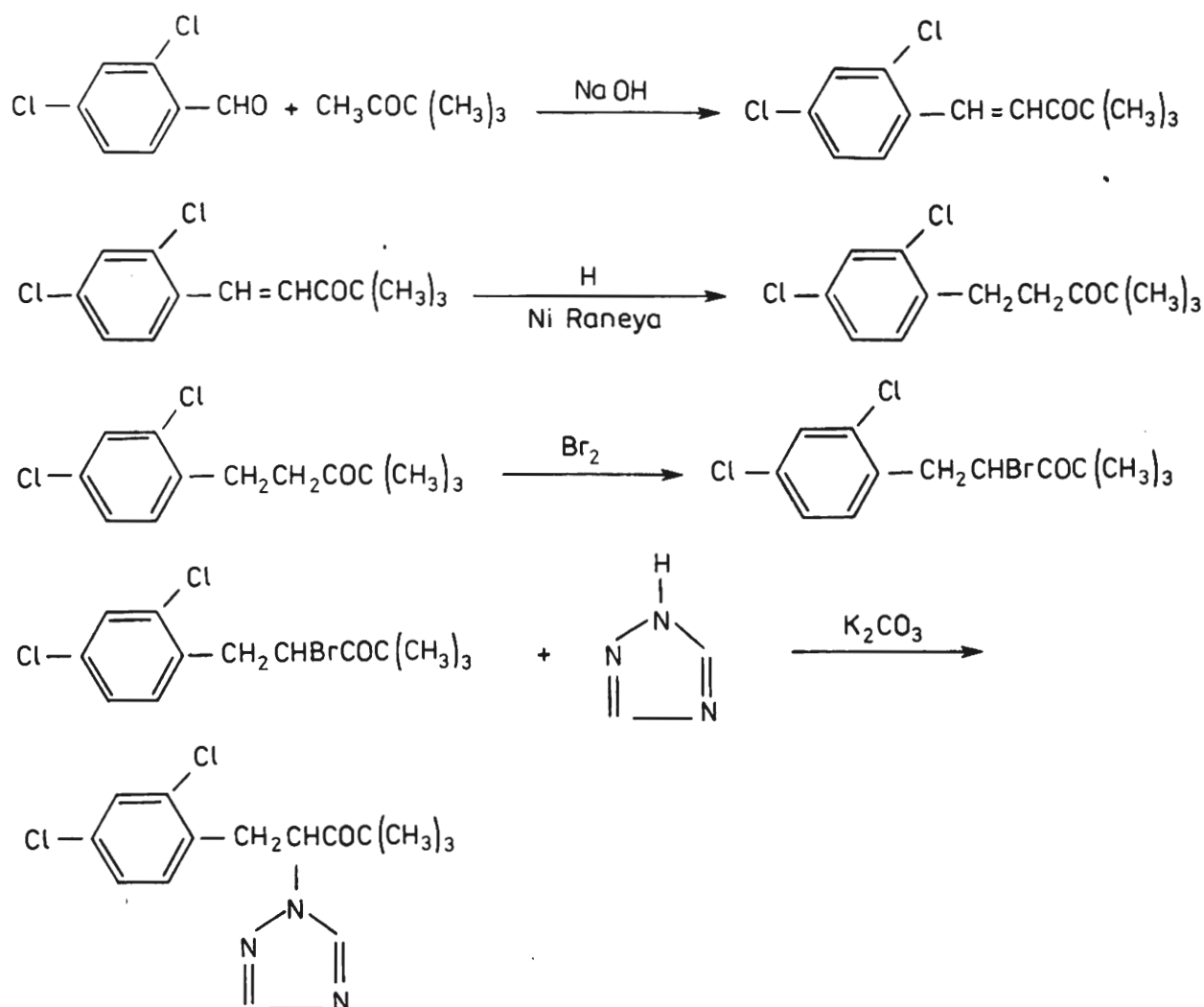

DIKLOBUTRAZOL

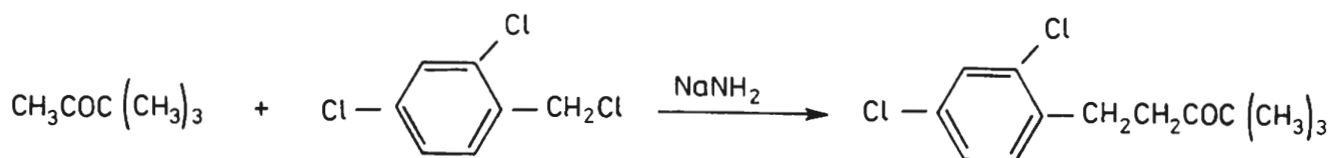
We wszystkich opublikowanych dotychczas metodach syntezy diklobutrazolu, czyli 1-(2,4-dichlorofenylo)-4,4-dimetylo-2-(1H-1,2,4-triazol-1-ilo)-pentan-3-olu używano go w reakcji redukcji odpowiedniego triazoliloketonu, który otrzymany został kilkoma sposobami. W patencie 16 podano aż 3 metody syntezy 1-(2,4-dichlorofenylo)-2-(1H-1,2,4-triazol-1-ilo)-4,4-dimetylopentan-3-onu, z którego następnie drogą redukcji borowodorkiem sodu uzyskano diklobutrazol.

W pierwszej z tych metod omawiany keton otrzymano w reakcji 1-(1H-1,2,4-triazol-1-ilo)-3,3-dimetylobutan-2-onu z chlorkiem 2,4-dichlorobenzylu, w obecności wodoru sodu w DMF jako rozpuszczalnika. W drugiej metodzie w reakcji aldehydu 2,4-dichlorobenzoesowego z pinakoliną, w obecności wodorotlenku sodu, otrzymano odpowiedni chalkon, który redukowano katalitycznie, wodorem na niklu Raneya do

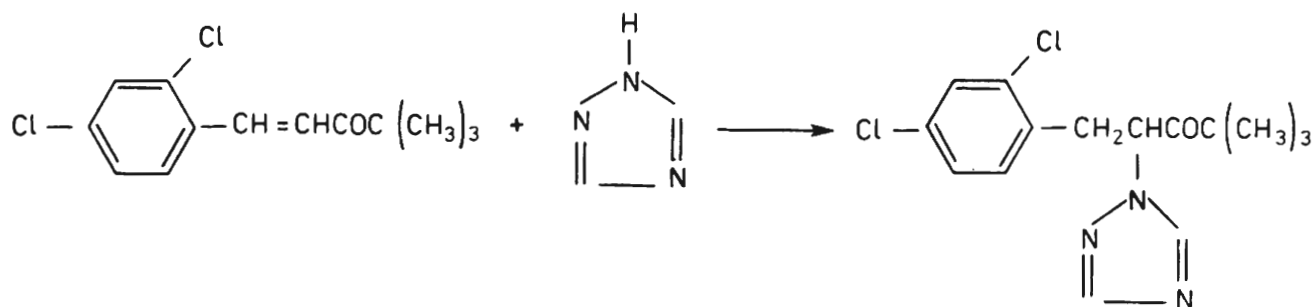

1-(2,4-dichlorofenylo)-4,4-dimetylo-pentan-3-onu. Następnie uzyskany keton bromowano, a otrzymany 1-(2,4-dichlorofenylo)-2-bromo-4,4-dimetylopentan-3-on, ogrzewano z 1,2,4-triazolem we wrzącym acetonie, w obecności węglanu potasu. Natomiast w trzeciej metodzie omawiany keton uzyskano w taki sam sposób jak w metodzie drugiej z tą różnicą, że 1-(2,4-dichlorofenylo)-4,4-dimetylopentan-3-on otrzymano nie przez redukcję chalkonu lecz w reakcji pinakoliny z chlorkiem 2,4-dichlorobenzylu wobec amidku sodowego.

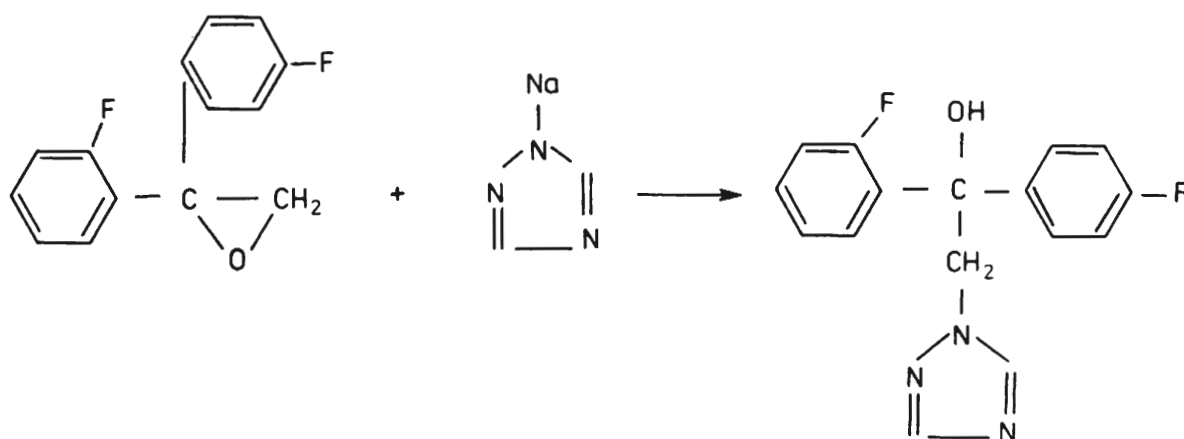
Jeszcze inny sposób syntezy 1-(2,4-dichlorofenylo)-4,4-dimetylo-2-(1H-1,2,4-triazol-1-ilo)pentan-3-onu przedstawiono w patencie 17. Uzyskano go w reakcji addycji 1,2,4-triazolu do chalkonu otrzymanego z aldehydu 2,4-dichlorobenzoesowego i pinakoliny. Natomiast jego redukcję do diklobutrazolu przeprowadzono zarówno borowodorkiem sodowym jak i wodorkiem litowo-glinowym.

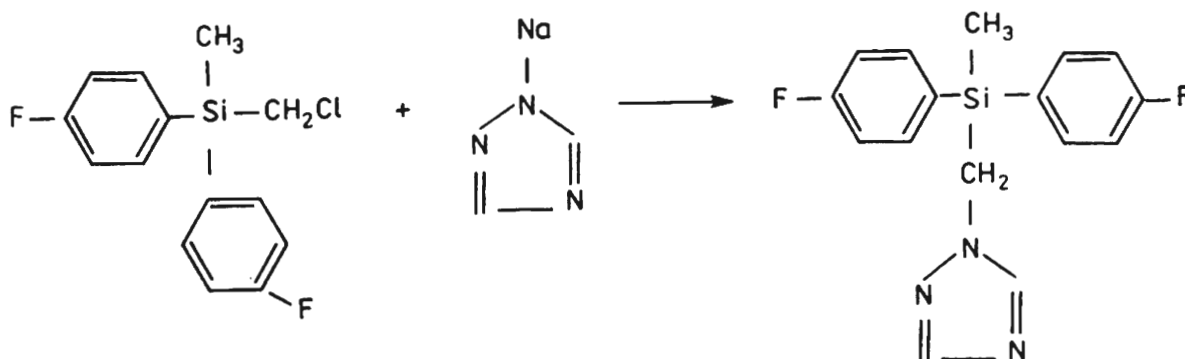
FLUTRIAFOL

Po raz pierwszy sposób otrzymywania flutriafolu, 1-(2-fluorofenilo)-1-(4-fluorofenilo)-2-(1H-1,2,4-triazol-1-ilo)-etanolu opublikowano w roku 1980. Otrzymano go w dwuetapowej syntezie. W reakcji 2-fluoro-4'-fluorobenzofenonu z metylidem dimetylosulfoksoniowym, $(\text{CH}_3)_2\text{SO}^+\text{CH}_2$, uzyskano 1-(2-fluorofenilo)-1-(4-fluorofenilo)-1,2-epoksyetan, z którego w reakcji z solą sodową 1,2,4-triazolu otrzymano flutriafol (pat. 18, 19, 20).

FLUSILAZOL

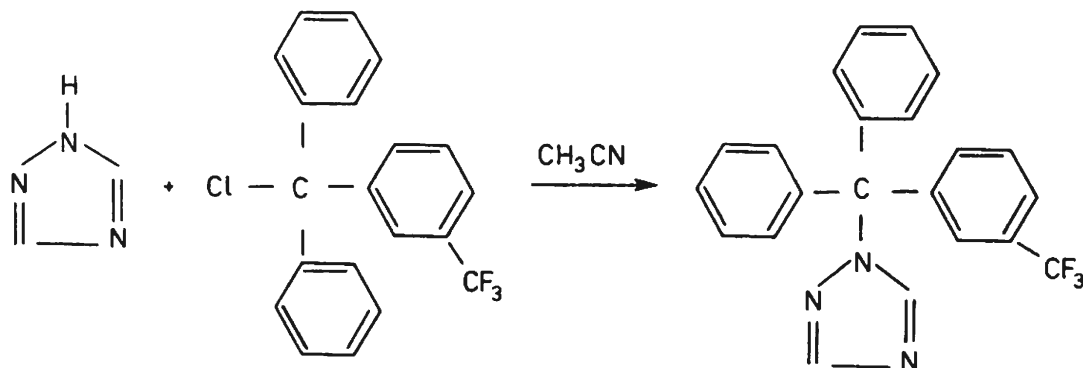
Metoda syntezy flusilazolu, bis(4-fluorofenilo)-metylo-(1H-1,2,4-triazol-1-ilo-metylo) silanu przedstawiona została tylko w jednej pracy, którą jest patent 21,

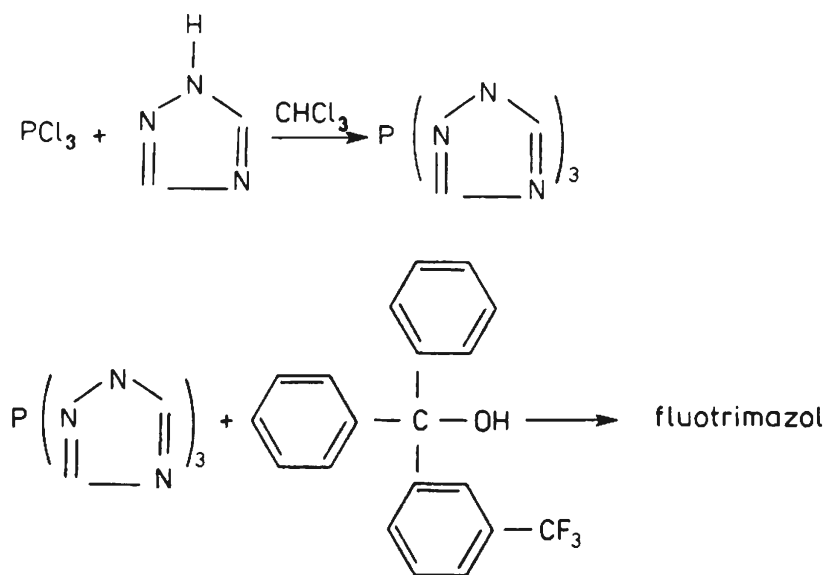
szeroko omawiający krzemoorganiczne związki z układem 1,2,4-triazdu. Flusilazol otrzymano w reakcji odpowiedniego diarylometylochlorometylosilanu z solą sodową 1,2,4-triazolu.

FLUOTRIMAZOL

Po raz pierwszy fluotrimazol, 1- $\left\{ \left[\text{bisfenylo-(3-trifluorometylo)-fenylo} \right] \text{-metylo} \right\}$ -1H-1,2,4-triazol otrzymano, ogrzewając do wrzenia roztwór 1,2,4-triazolu i bi-

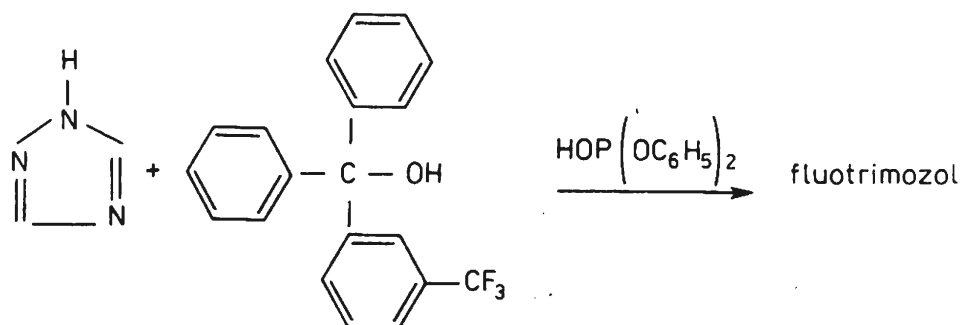

sfenylo-(3-trifluorometylofenylo)-chlorometanu w acetonitrylu (pat. 22). Modyfikacje tej metody syntezy polegały na użyciu do reakcji trietyloaminy (pat. 23) bądź dimetylobenzyloaminy (pat. 24).

Syntezę fluotrimazolu poprzez związki fosforoorganiczne przedstawiono w patencie 25. W reakcji trichlorku fosforu z 1,2,4-triazolem otrzymano tri(1H-1,2,4-triazol-1-ilo)-fosfinę, z której w reakcji z alkoholem bisfenylo-3-(trifluorometylofenylo)-metylowym otrzymano fluotrimazol.

Fluotrimazol otrzymano też bezpośrednio z 1,2,4-triazolu i alkoholu bisfenylo-(3-trifluorometylofenylo)-metylowego prowadząc reakcję w obecności fosfonianu difenyłu (pat. 26).

WYKAZ PATENTÓW

1. Pat. RFN 2.201.063 (1973).	14. Pat. USA 4.160.838 (1979).
2. Pat. RFN 2.247.186 (1974)	15. Pat. czeski 215.362 (1984).
3. Pat. RFN 2.720.860 (1978).	16. Pat. RFN 2.737.489 (1978).
4. Pat. RFN 2.713.777 (1978).	17. Pat. RFN 2.738.725 (1979).
5. Pat. RFN 2.931.755 (1981).	18. Pat. europ. 15.756 (1980).
6. Pat. RFN 2.937.595 (1981).	19. Pat. europ. 47.594 (1982).
7. Pat. europ. 47.941 (1982).	20. Pat. aust. 371.451 (1983).
8. Pat. RFN 2.324.424 (1974).	21. Pat. europ. 68.813 (1983).
9. Pat. RFN 2.324.010 (1975).	22. Pat. RFN 1.935.292 (1971).
10. Pat. RFN 3.228.866 (1984).	23. Pat. franc. 2.016.526 (1970),
11. Pat. RFN 3.007.079 (1981).	24. Pat. RFN 2.553.301 (1977).
12. Pat. RFN 3.228.867 (1984).	25. Pat. jap. 8.173.075 (1981).
13. Pat. RFN 2.551.560 (1976).	26. Pat. jap. 8.175.478 (1981).

LITERATURA

1. Van Gestel J., Heerws J., Janssen M., Van Reet G.: Pestic. Sci., 1980, 11, 1, 95.

М. Каминьска

МЕТОДЫ СИНТЕЗА СОЕДИНЕНИЙ 1,2,4-ТРИАЗОЛА
ИСПОЛЬЗУЕМЫХ СЕЛЬСКИМ ХОЗЯЙСТВОМ

Р е з ю м е

Рассматриваются способы синтеза соединений группы триазолой с традиционными названиями: тридимефон, традименол, битертанол, диклобутразол, паклобутразол, этаконазол, пропиконазол, флутрафол, флуотримазол, флузилазол. Способы синтеза указанных соединений описаны на основании патентной литературы.

M. Kamińska

METHODS OF SYNTHESSES OF COMPOUNDS OF 1,2,4-TRIAZOLE APPLIED IN AGRICULTURE

S u m m a r y

Synthesis ways of triazolic compounds of the traditional names: triadimefon, tradimenol, bitertanol, diclobutrazole, pacloburtazole, etaconazole, propiconazole, flutriafol, flutrimazole, flusilazole, are discussed. Synthesis methods of the above compounds have been described on the basis of the patent literature.